

EK EYLEM (- idi, - imiş, - ise, - dir)

1- İSİMLERİ YÜKLEM YAPMAK

-Görülen Geçmiş Zaman (- idi) : Önceden bulunulan bir durumu anlatır.

ÖRN: isim + idi + kişi eki

Öğretmen+di+m (Öğretmen değil + di+m)
Öğretmen+di+n (Öğretmen değil + di+n)

- Duyulan Geçmiş Zaman (- imiş): Önceden bulunulan bir durumu başkasından duyma anlamı verir.

ÖRN: isim + imiş + kişi eki

Öğretmen+miş+im (Öğretmen değil + міş+im)
Öğretmen+miş+sin (Öğretmen değil + міş+sin)

Şartı (- ise) : İsimlere şart anlamı katar.

ÖRN: isim + ise + kişi eki

Öğretmen+ se +m (Öğretmen değil + se+m)
Öğretmen+ se+ n (Öğretmen değil + se+n)

- Geniş Zamanı (- dir) : İsmın, bütün zaman dilimlerini kapsadığını anlatır.

Not : İsimden sonra direk kişi ekini getiririz. Üçüncü tekil kişi de “dır” eki getiririz. Bazen bu ek düşebilir. Yine de ek fiil var sayarız.

ÖRN: isim + kişi eki

Öğretmen+ im (Öğretmen değil + im)
Öğretmen+ sin (Öğretmen değil + sin)
Öğretmen + dir (Öğretmen değil + dir)

2- BASİT ZAMANLI FİİLLERİ BİRLEŞİK ZAMNLI YAPMAK

- Hikaye Birleşik Zamanı (- di) : Basit zamanlı fiillere (yani haber veya dilek kiplerinden bir tanesini alan fiil) ikinci kip eki olarak “ –di “ eki getirilerek birleşik zamanlı fiil yapılır.

ÖRN : Fiil + kip + idi + kişi eki

Gel + ecek + ti + m (Gelmeyecektim)

- Rivayet Birleşik Zamanı (- miş) : Basit zamanlı fiillere ikinci kip eki olarak “ –miş “ eki getirilerek birleşik zamanlı fiil yapılır.

ÖRN : Fiil + kip + miş + kişi eki

Gel + ecek + miş +im (Gelmeyecekmişim)

- Şart Birleşik Zaman (-se) : Basit zamanlı fiillere ikinci kip eki olarak “ –se “ eki getirilerek birleşik zamanlı fiil yapılır.

ÖRN : Fiil + kip + miş + kişi eki

Gel + ecek + se +m (Gelmeyeceksem)

NOT: Birleşik zamanlı fiiller zaman dışında taşıdıkları anlamlarla da sorulur.

ÖRN: Gençliğimde çok gezerdim. (Terkedilmiş alışkanlık)